

УДК 006.1:687.152

Т.М. ГОЛОВЕНКО, О.В. ШОВКОМУД

Луцький національний технічний університет,

Л.Г. БАРТКІВ

ДП «Київоблстандартметрологія»

Ю.Є. ФЕДОСЕЄВА

Луцький центр професійно-технічної освіти

АНАЛІЗ АСОРТИМЕНТУ І ФАКТОРІВ ВПЛИВУ НА ЯКІСТЬ ОДЯГУ СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Т. HOLOVENKO¹, O. SHOVKOMUD¹, L. BARTKIV², Y. FEDOSEEVA³

¹*Lutsk National Technical University*

²*SE «KYIVOBLSTANDARTMETROLOGY»*

³*Lutsk Center of Vocational and Technical Education*

ANALYSIS ASSORTMENT AND FACTORS AFFECTING THE QUALITY OF SPECIAL PURPOSE CLOTHING

doi.org/10.36910/6775-2310-5283-2023-17-24

Мета. Метою наукової роботи є аналіз сучасної асортиментної матриці одягу спеціального призначення та дослідження факторів впливу на формування його якості, а саме матеріали, що використовуються для виготовлення даної групи одягу, споживні властивості, технологічний процес та нормативні документи.

Методика. Під час досліджень проводився детальний аналіз наукових джерел інформації, де конкретизується сучасний асортимент спецодягу залежно від виду діяльності, а також нормативної документації, що регламентують перелік вимог до якості даних виробів, за допомогою інформаційних ресурсів та пошукових сервісів в комп'ютерній мережі Internet.

Результати. У статті представлено аналітичну оцінку діючої в Україні нормативної документації, щодо здійснення контролю та оцінки відповідності одягу спеціального призначення і сучасний асортимент відповідно виду діяльності та умов його експлуатації.

Здійснено аналіз практичного досвіду використання одягу спеціального призначення у різних сферах діяльності. Виявлено, що асортимент спецодягу розподіляється за основними сферами діяльності, а саме демісезонний спецодяг, одяг спеціального призначення та охоронних структур, одяг для сфери обслуговування, одяг для сфери харчування та медичний одяг. Згідно положень Трудового Кодексу України, працівники, що працюють у шкідливих умовах виробництва, пов'язані із забрудненням або з особливими температурними умовами повинні безкоштовно забезпечуватися сертифікованим спецодягом, спецвзуттям та іншими засобами індивідуального захисту. Тому дослідження чинної нормативної документації, що регламентує якість спецодягу, безпечність експлуатації, оцінку відповідності та аналіз стану стандартизації загалом потребують особливої уваги та являється нині важливим і актуальним питанням.

На основі проведеного аналізу в роботі зазначено, що основною потребою використання спецодягу на робочому місці являється забезпечення життєдіяльності

людини у спеціальних умовах праці та виявлення приналежності до тієї чи іншої сфери діяльності. В той час, якісний спецодяг повинен володіти необхідними гігієнічними умовами під час роботи, достатньою терморегуляцією для організму, бути зручним, легким, не обмежуючи рухи, добре очищатися від забруднення і пратися.

Наукова новизна. У науковій роботі досліджено чинні нормативні документи, що регламентують класифікацію, гігієнічність, безпеку, оцінку відповідності і загальні етапи технологічного процесу виготовлення одягу спеціального призначення. Висвітлено основні чинники, що формують рівень якості спецодягу різного функціонального призначення.

Практична значимість. Результати представлених досліджень і аналіз нормативної документації щодо асортименту та якості спецодягу чітко характеризують спецодяг за видами діяльності, з відповідно окресленим переліком основних якісних характеристик, чинники та етапи формування якісного спецодягу під час його виробництва.

Ключові слова: одяг спеціального призначення, якість, нормативні документи, особливі умови праці, безпечність, гігієнічність, якісні властивості.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Сучасний український ринок одягу спеціального призначення свідчить про тенденцію відновлення, навіть більше того стрімкого розвитку. Підприємства, що спеціалізуються на виготовленні одягу спеціального призначення зорієнтовані в різних областях України: ВТК ТОВ «Антал» (м. Київ), ТОВ «Ніка-Текст Плюс» (м. Київ), ТОВ «Іона» (м. Львів), Aneles (м. Херсон), ТзОВ ВТП «Мінг» (м. Рівне), ТОВ «Реал» (м. Калуш) тощо. Потужним представником з виготовлення спецодягу різного асортименту на Заході України являється ТзОВ «Пелта» (м. Луцьк) [1, 2].

Одяг спеціального призначення є не лише уніформою, що ідентифікує вид діяльності та організацію, а й засобом індивідуального захисту працівників тих професій, що працюють в екстремальних умовах. Важливими чинниками, що формують якість та напрямки експлуатації одягу спеціального призначення за видами діяльності є споживні властивості матеріалів з яких виготовляють даний виріб та рівень технологічного процесу [3].

Виготовлення одягу спеціального призначення різного функціонального використання за передбаченими нормами і правилами забезпечить щоденний комфорт працівників в процесі його експлуатації, а в умовах підвищеної небезпеки – захист працівників на робочому місці від впливу шкідливих та небезпечних речовин, підвищених чи знижених температурних режимів навколишнього середовища. Тому аналіз існуючих чинних нормативних документів, що регламентують якість спецодягу, безпечність експлуатації, оцінку відповідності та аналіз стану стандартизації загалом потребують особливої уваги та являється нині важливим і актуальним питанням.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Одяг спеціального призначення розробляється певним чином для кожного виробництва, з урахуванням спеціальних вимог його діяльності,

необхідний для захисту працівників від шкідливих умов та впливів зовнішнього середовища. Конкретний спецодяг забезпечує необхідні для роботи характеристики залежно від виду діяльності працівників, а саме зручність, функціональність та практичність. Наприклад, для працівників медичної сфери спецодяг має бути зручним, повітропроникним, незминаючим, володіти бактерицидними, гігієнічними, крововідштовхувальними, антистатичними властивостями та легко дезінфікуватися, а для працівників сфери харчування – захищати від забруднення харчовими продуктами, повітропроникним, гігієнічним та виготовлений з несипучої тканини [4, 5].

Основним асортиментом одягу спеціального призначення є комбінезон, напівкомбінезон, робочі халати, костюми, жилети, спідня білизна, фартухи, робочі рукавиці, головні убори тощо. Якісний спецодяг, покликаний захищати працівника, що опосередковано впливає на його результати та безпеку праці, продуктивність і психологічну захищеність працюючих.

Впродовж достатньо тривалого часу спеціальний одяг вважався одягом простих робітників і модні тенденції обходили стороною цю галузь. Тому традиційно вважалося, що робочий одяг має бути зручним і помітним.

Нині досить активно розвивається фешн-індустрія, на ринку пропозицій якої з'явився сучасний широкий асортимент одягу спеціального призначення, представлений одягом для багатьох професій: робочий одяг, робочі куртки, корпоративний одяг (костюми), одяг працівників сфери послуг, сигнальні жилети, кепки, медичний одяг, одяг для військовослужбовців, вантажників, ув'язнених, поліцейських, різноманітних службовців тощо (рис. 1).

Рис. Сучасний асортимент одягу спеціального призначення

Велика розмаїтість видів не тільки спровокувало до спецодягу інтерес багатьох дизайнерів, але й також змусило керівників фірм і заводів побачити в ньому можливість виділитися на ринку. Адже, маркетологи та менеджери організацій і виробництв, виокремили стратегічну складову сучасного одягу спеціального призначення – це його брендуння, тобто нанесення логотипу,

що популяризує той чи інший суб'єкт діяльності та визначає приналежність працівника до тієї чи іншої структури. Одяг з нанесеним логотипом стає рекламним носієм. Наносяться логотипи на спецодяг трафаретним друком по тканині (шовкографією), термотрансферами, флокуванням, фольгуванням, вишивкою тощо.

Отже, нині, одяг спеціального призначення використовується не лише для захисту працівників фізичної праці, від різного роду шкідливих впливів, але і є частиною корпоративного стилю, виокремлюючи і підкреслюючи індивідуальність компанії. Конкретний спецодяг стає візитною карткою та частиною репутації компанії на ринку, яку асоціюють з відповідним брендом. Тому дослідження наукових, інформаційних та нормативних джерел щодо асортименту, якості, безпечності та гігієнічності одягу спеціального призначення і його стандартизації в цілому є сучасними та актуальними.

Цілі статті. Дослідити діючі нормативно-правові акти серед Законів України, Постанов Кабінету Міністрів, Наказів, Технічних регламентів та стандартів, що регламентують сучасні вимоги щодо якості, гігієнічності та безпечності одягу спеціального призначення. Виділити асортимент, основні чинники формування якісних властивостей, правила і норми, що встановлюють належну оцінку відповідності і необхідний рівень якості спецодягу.

Об'єкт дослідження. Чинні нормативні документи, що містять перелік вимог щодо оцінки відповідності, якості, гігієнічності та безпечності спецодягу та інформаційні джерела, де представлений сучасний асортимент спецодягу.

Методи дослідження. Під час виконання поставленого завдання здійснювався детальний аналіз наукових досліджень та нормативно-правової документації, де зазначено сучасний асортимент і загальні вимоги до якості одягу спеціального призначення з використанням інформаційних ресурсів та пошукового сервісу в комп'ютерній мережі Internet.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Нині до спецодягу пред'являються дуже високі вимоги, що повинен бути не лише легким та комфортним (не стискувати рухи), але й міцним, виготовленим з якісних сировинних матеріалів, володіти високими захисними властивостями, сучасним та естетичним [5]. Неякісний або незручний спецодяг може служити прямою або непрямою причиною нещасних випадків на виробництві. Враховуючи наведені якісні характеристики спецодяг обов'язково має відповідати специфіці виробництва та корпоративній етиці тій чи іншій організації.

Згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2016 р. №65, «Про затвердження Правил етичної поведінки державних службовців»,

п. П. «Принципи етики державної служби» для формування позитивного іміджу держави одяг посадових осіб тієї чи іншої установи повинен відповідати фірмовому стилю організації чи установи та сучасним світовим стандартам [6].

Провідні успішні компанії, організації, установи, виробництва мають певний стиль спецодягу, що розробляється дизайнерами, модельєрами з використанням логотипу, відповідного бренду та корпоративної етики. Нині в модному сегменті включено і спецодяг, а сучасні його моделі представляються на показах мод. Зачасту спецодяг найменують «професійною екіпіровкою», що складається із спеціального одягу, взуття, головних уборів та спеціальних виробничих аксесуарів.

Сучасний асортимент спецодягу виокремлюють за певними сферами діяльності:

- демісезонний спецодяг;
- одяг спеціального призначення та охоронних структур;
- одяг для військовослужбовців;
- сигнальний спецодяг;
- одяг для сфери обслуговування;
- одяг для сфери харчування;
- медичний одяг.

В структурі асортименту спецодягу також вирізняють робочий одяг, як захисний комплект, що складається із засобів захисту:

- рук (рукавиці будівельні, гумові, робочі, краги тощо);
- ніг – робочого взуття (чоботи, черевики, черевики, валянки);
- голови (навушники шумозахисні, шолом, маска, каска з щитком, каска звичайна, напівмаска, підшоломник, шапка зимова, кашкет, чепець, головні убори для роботи);
- очей (різного роду окуляри),
- органів дихання (комплекс захисту органів дихання, респіратор, протигаз тощо).

Загалом комплектація робочого одягу залежить не лише від спеціалізації та умов роботи працівників, а й від кліматичних умов та сезону року. Наприклад, в комплект спецодягу працівників, які працюють в зимовий час на відкритому повітрі входить зимова шапка, зимовий костюм та зимові рукавиці.

На деяких виробництвах та в певних установах передбачається спецвзуття, що є частиною робочого одягу та відповідає специфіці виробництва і кліматичним умовам праці. В першу чергу, це відноситься до підприємств, які виготовляють або працюють із кислотами, лугами та іншими агресивними речовинами, потенційно небезпечними для життя і здоров'я працівників

(медичні заклади, пожежні частини, виробництва з виготовлення фарб тощо).

Спецвзуття повинне захищати від механічних пошкоджень (проколів, ударів, порізів, вібрацій), ковзання, біологічного впливу, впливів екстремальних температур, різних забруднень, електричного ураження, агресивних речовин та хімічних реагентів. Основним асортиментом спецвзуття таких видів діяльності є:

- черевики робочі;
- валянки;
- чоботи робочі;
- чоботи гумові.

Взуття спеціального призначення має бути зручним, не тиснути в ногу і не стискувати її рухів. Наприклад, будівельне спецвзуття повинне бути міцним, надійним, водовідштовхувальним та гігієнічним. Адже, спецвзуття в цій сфері постійно перебуває в контакті з камінням, водою та іншими будівельними матеріалами і речовинами, від яких швидко зношується і стає непридатним для подальшої експлуатації. В той час, зимове спецвзуття повинне забезпечувати комфортне і досить тривале перебування на відкритому повітрі, зберігати тепло, працездатність працівника, а літнє взуття повинне бути повітропроникним, забезпечуючи комфортність.

Комфортність під час використання спецодягу залежить від відповідності специфіки виробництва, а особливо від крою. Незручність спецодягу викликає швидко втому, дратівливість та знижує працездатність працівника в цілому. Тому конструюванням та моделюванням спецодягу повинні займатися високоякісні фахівці або відомі бренди, які спеціалізуються на виробництві спецодягу.

Відомо, що вперше почали враховувати комфортність та зручність одягу ще в середньовічні часи, під час виготовлення одягу для лицарів. Їхній «спецодяг» складався з металевих обладунків і одягу під ними, який повинен був захищати тіло лицаря від зіткнення з металом, і звичайно, не обмежувати його рухи. Саме в той час почали вперше кроїти одяг під металеві обладунки лицарів, який вважають першим спецодягом.

Нині, основною функцією спецодягу являється захист працівника від певних несприятливих зовнішніх чинників, таких як: механічні пошкодження, особливі температурні умови, умови вологості, вплив електричного струму, агресивні середовища, різного роду забруднення тощо [5].

Для виготовлення якісного та безпечного спецодягу використовуються певні матеріали, що забезпечують захисні характеристики таких виробів. Захисні властивості матеріалів багато в чому визначаються волокнистим

складом, видом переплетення та спеціальним просоченням. Як правило, тканина складається із композиції: суміші натуральних та синтетичних волокон. Натуральні волокна забезпечують надійність, високу повітропроникність, ергономічні властивості, володіють достатньою гідрофільністю або наділені водовідштовхувальними властивостями. Синтетичні волокна значно покращують показники зносостійкості.

Одяг спеціального призначення повинен відповідати високим вимогам та володіти необхідними захисними властивостями й іншими технічними характеристиками. До прикладу, ступінь вогнестійкості матеріалів, призначених для пошиття одягу із захистом від променевого та конвекційного тепла, має виключати можливість самозаймання у передбачуваних умовах експлуатації. Матеріали, призначені для використання в умовах з високими температурами повинні мати достатній тепловий опір [3].

Фурнітура, що використовується під час виготовлення одягу спеціального призначення, повинна бути стійкою до механічних впливів в умовах звичайного використання, а також бути стійкою до підвищених, знижених температур та хімічних агрегатів.

Технологічний процес виробництва виробів спеціального призначення має свою специфіку та організацію роботи.

Слід зазначити, що велика увага приділяється розробці конструкції виробу. Вона повинна відповідати всім вимогам замовника та діючим нормативним документам: ТУ, ДСТУ тощо. Виріб повинен бути як ергономічним, функціональним, так і естетичним, оскільки, спецодяг також формує корпоративний стиль фірми та забезпечує пристойний вигляд працівника на робочому місці. Одяг спеціального призначення розробляється окремо для конкретного підприємства, так як кожен з них має свої специфічні вимоги і умови праці.

Конструкція виробу повинна забезпечувати оптимальний теплообмін, характерну наявність додаткових накладок в районі ліктів та колін, певну кількість вертикальних або горизонтальних членувань, світловідображаючих стрічок для працівників, що працюють в темну пору доби та функціональних кишень.

Технологія пошиття даних виробів передбачає виконання міцних строчок, що впливає на високу надійність в експлуатації виробу в цілому. Тому в процесі пошиття одягу спеціального призначення використовують якісні нитки високої міцності і застосовується спеціальне обладнання, а саме двоголкові машини і машини для закріпок.

Всі види спецодягу в Україні повинні відповідати міждержавному стандарту ГОСТ 12.4.103 83 «Система стандартів безпеки праці. Одяг спеціальний захисний, засоби індивідуального захисту ніг і рук. Класифікація». ГОСТ 12.4.103-83 регламентує класифікувати спецодяг за призначенням і сезонним типом. За сезонним типом одяг поділяється на зимовий, літній, демісезонний. Даний нормативний документ знаходиться на етапі перереєстрації. Відповідно до ГОСТ 12.4.103 83 види спецодягу класифікують згідно із захисними властивостями. Так, спецодяг призначений для захисту від:

- різних механічних впливів;
- високих температур і відкритого вогню;
- впливу понижених температур;
- рентгенівського та інших випромінювань;
- уражень під час роботи з електроінструментами та електроустаткуванням;
- впливу хімічних речовин (лугів, кислот, розчинників, лаків, фарб, токсичних речовин);

- загальних виробничих забруднень;
- мікроорганізмів і комах.
- сигнальний спецодяг (під час роботи з транспортними засобами тощо).

– Вищезазначені стандарти введені на перереєстрацію. Вимоги до спецодягу визначають ДСТУ EN ISO 13688:2016 «Одяг захисний. Загальні вимоги», ДСТУ EN ISO 20471:2016 «Одяг підвищеної видимості. Методи випробування та вимоги», ДСТУ ENV 342-2001 «Одяг спеціальний для захисту від знижених температур» та Технічний регламент засобів індивідуального захисту від 27.09.2008 р. N 761.

Інформація на вшивних етикетках повинна відповідати вимогам ДСТУ ENISO 13688:2016 «Одяг захисний. Загальні вимоги», а також вимогам спеціалізованих стандартів.

Згідно з Технічним регламентом № 019 від 2011 року, одяг спеціального призначення має відповідати таким основним вимогам:

- забезпечувати працівника необхідним рівнем захисту від шкідливого або небезпечного впливу виробництва;
- відповідати нормам гігієнічності;
- бути екологічно чистим, не викликати зуду шкіри;
- мати вільний крій, щоб не обмежувати працівника в рухах, але в той же час не позбавляти його комфортності та безпеки;
- бути функціональним, мати все необхідне для нормального виконання своїх трудових обов'язків (кишені, лямки, карабіни тощо);

- не повинен промокати від дощу (якщо призначена для робіт на відкритому повітрі);
- володіти брудовідштовхувальною властивістю і легко очищатися;
- виготовлятися з міцної якісної тканини;
- мати сертифікат якості [7, 8].

Провідним підприємством із виготовлення одягу спеціального призначення м. Луцька є ТзОВ «Пелта». Основним асортиментом виробів легкої промисловості спеціального призначення даного підприємства є виготовлення головних уборів, спецодягу, робочого одягу, а також трикотажних виробів. Асортиментною сіткою головних уборів є бейсболки, шапки, балаклави, ковпаки. Робочий одяг представлений різноманітними костюмами, куртками, штанами, напівкомбінезонами, жилетами, фартухами та халатами, а трикотажні вироби – футболками, світшотами, штанами, худі. Корпоративний одяг, що виготовляється на заявку замовника відповідає корпоративній етиці з нанесенням відповідного логотипу.

В Луцькому національному технічному університеті на базі СКТБ Art-fashion studio студентами та майстрами професійної підготовки було розроблено та виготовлено одяг для сфери харчування, а саме для обслуговуючого персоналу, які працюють у новоствореному кафе ЛНТУ «StudyON» (рис. 2).

**Рис 2. Спецодяг для сфери харчування:
для працівників кафе ЛНТУ «StudyON» з корпоративною етикою**

Виготовлений одяг спеціального призначення був розроблений з врахуванням корпоративної етики закладу вищої освіти ЛНТУ та відповідного логотипу. Під час виготовлення якісних виробів було дотримано всі умови технологічного процесу, підібрано необхідний матеріал та фурнітуру згідно професійного напрямку їхньої подальшої експлуатації.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Для вирішення поставлених завдань було досліджено всі чинні нормативно-правові документи, що регламентують основні вимоги якості, гігієнічності та безпечності спецодягу. У підсумку досліджень було визначено основні чинники, правила і норми, що встановлюють належну оцінку відповідності і необхідний рівень якості спецодягу.

Встановлено, що основними факторами, які впливають та формують якість готових виробів спеціального призначення є: якісні матеріали та фурнітура, високотехнологічний процес і відповідні чинні нормативні документи. Споживчими властивостями виробів спеціального призначення є: функціональність, безпека, гігієнічність, комфортність та експлуатаційні властивості. До того ж, спецодяг має забезпечувати необхідні гігієнічні умови під час роботи, нормальну терморегуляцію організму, бути зручним, легким, не обмежувати рухи, добре очищатись від забруднення і пратися. Ці вимоги найбільш повно задовольняють бавовняні, вовняні і синтетичні тканини, льняні, шовкові, тканини з плівковим покриттям і такі, що просочені різними сполуками (водостійкі, водовідбиваючі, термостійкі, вогнестійкі, маслوناфтозахисні, кислотостійкі тощо).

Вітчизняний та світовий ринок асортименту тканин для виготовлення спецодягу досить насичений і різноманітний, що дозволяє створювати одяг спеціального призначення із врахуванням вимог чинного законодавства, сучасних модних тенденцій та корпоративної етики.

Список використаних джерел

1. Каталог підприємств України / Виробництво робочого одягу. URL: <https://www.ua-region.com.ua/kved/14.12>.
2. Українська асоціація підприємств легкої промисловості. URL: <https://ukrlegprom.org/ua/members-category/overalls/>.
3. Вимоги до спецодягу. URL: <https://pro-op.com.ua/article/37-vimogi-do-spetsodyagu>.
4. Що таке спецодяг і який він буває? URL: <https://publish.com.ua/budivnytstvo/shcho-take-spetsodyag-i-yakij-vin-buvae.html#osnovni-vymohy>.
5. Спецодяг як засіб індивідуального захисту промисловості. URL: <https://pp-budpostach.com.ua/ua/a265410-spetsodyag-yak-zasib.html>.

6. Про затвердження Правил етичної поведінки державних службовців : Постанова Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2016 р. №65. URL: https://pechersk.kyivcity.gov.ua/files/docs/postanova_65_11.02.16.pdf.

7. ДСТУ EN ISO 13688:2016 Одяг захисний. Загальні вимоги. [Чинний від 2017-10-01]. – К.: ДП «УкрНДНЦ», 2017. – 18 с. (Національний стандарт України).

8. Технічний регламент засобів індивідуального захисту. Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 27.09.2008 р. №761.

References

1. Kataloh pidpriemstv Ukrainy / Vyrobnystvo robochoho odiahu. URL: <https://www.ua-region.com.ua/kved/14.12>.

2. Ukrainska asotsiatsiia pidpriemstv lehkoj promyslovosti. URL: <https://ukrlegprom.org.ua/members-category/overalls/>.

3. Vymohy do spetsodiahu. URL: <https://pro-op.com.ua/article/37-vimogi-do-spetsodyagu>.

4. Shcho take spetsodiah i yakij vin buvae? URL: <https://publish.com.ua/budivnytstvo/shcho-take-spetsodyag-i-yakij-vin-buvae.html#osnovni-vymohy>.

5. Spetsodiah yak zasib indyvidualnoho zakhystu promyslovosti. URL: <https://pp-budpostach.com.ua/ua/a265410-spetsodyag-yak-zasib.html>.

6. Pro zatverdzhennia Pravyl etychnoi povedinky derzhavnykh sluzhbovtziv : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 11 liutoho 2016 №65. URL: https://pechersk.kyivcity.gov.ua/files/docs/postanova_65_11.02.16.pdf.

7. DSTU EN ISO 13688:2016 Odiah zakhysnyi. Zahalni vymohy. [Chynnyi vid 2017-10-01]. – К.: ДП «УкрНДНЦ», 2017. – 18 с. (Національний стандарт України).

8. Tekhnichni rehlement zasobiv indyvidualnoho zakhystu. Zatverdzheno Postanovoiu Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 27.09.2008 r. N 761.

Goal. *The purpose of the scientific work is the analysis of the modern assortment matrix of special-purpose clothing and the study of influencing factors on the formation of its quality, namely the materials used for the manufacture of this group of clothing, consumer properties, technological process and regulatory documents.*

Method. *During the research, a detailed analysis of scientific sources of information was carried out, which specifies the modern assortment of workwear depending on the type of activity, as well as normative documentation regulating the list of requirements for the quality of these products, using information resources and search services in the Internet computer network.*

The results. *The article presents an analytical assessment of the regulatory documentation in force in Ukraine, regarding the implementation of control and assessment of the conformity of special-purpose clothing and a modern assortment according to the type of activity and conditions of its operation.*

An analysis of the practical experience of using special-purpose clothing in various spheres of activity was carried out. It was found that the assortment of overalls is distributed according to the main spheres of activity, namely demi-season overalls, special-purpose and protective clothing, clothing for the service sector, clothing for the catering sector, and medical clothing.

According to the provisions of the Labor Code of Ukraine, employees working in harmful production conditions, associated with pollution or with special temperature conditions must be provided with certified overalls, special shoes and other means of personal protection free of charge. Therefore, the study of current regulatory documentation regulating the quality of workwear, safety of operation, assessment of conformity and analysis of the state of standardization in general requires special attention and is currently an important and relevant issue.

Based on the analysis, it is stated in the work that the main need for the use of special clothing at the workplace is to ensure human activity in special working conditions and identify belonging to one or another field of activity. At that time, high-quality overalls should have the necessary hygienic conditions during work, sufficient thermoregulation for the body, be comfortable, light, not restricting movements, clean well from contamination and wash.

Scientific novelty. The scientific work examines current regulatory documents regulating classification, hygiene, safety, conformity assessment and general stages of the technological process of manufacturing special-purpose clothing. The main factors shaping the level of quality of workwear of various functional purposes are highlighted.

Practical significance. The results of the presented research and the analysis of regulatory documentation regarding the assortment and quality of workwear clearly characterize workwear by types of activity, with a correspondingly outlined list of main quality characteristics, factors and stages of the formation of quality workwear during its production.

Keywords: special purpose clothing, quality, regulatory documents, special working conditions, safety, hygiene, quality properties.

Стаття рекомендована до друку доктором технічних наук,
професором ЛНТУ Рябчиковим М.Л.
Стаття надійшла в редакцію 19.12.2022